

Provincie Zeeland
T.a.v.: Provinciale Staten & Gedeputeerde Staten
Postbus 3000
4380 GV VLISSINGEN

Onderwerp : Monitor Discriminatie politie-eenheid
Zeeland-West-Brabant 2020
Kenmerk : adbz/2117722/SF
Behandeld :
Bijlage(n) : 3
E-mail :

Goes, 28 juni 2021

Geacht Gedeputeerden, geachte Statenleden,

Voor u ligt de *Monitor Discriminatie 2020* over de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant. In deze publicatie zijn drie soorten cijfers uit de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant samengebracht: alle meldingen bij antidiscriminatievoorzieningen Anti Discriminatie Bureau Zeeland en RADAR (hierna: de meldpunten), registraties van discriminatie-incidenten door de politie en verzoeken om een oordeel bij het College voor de Rechten van de Mens. Hierdoor ontstaat er een compleet beeld van alle geregistreerde discriminatie-incidenten. Deze monitor is samengesteld door Anti Discriminatie Bureau Zeeland en RADAR in samenwerking met de politie Zeeland-West-Brabant. In deze brief gaan we kort in op enkele ontwikkelingen binnen de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant en besluiten we met een aantal aanbevelingen. Voor meer specifieke informatie over uw gemeente verwijzen we naar de bijlagen.

Het aantal meldingen bij de meldpunten is gestegen van 309 meldingen in 2019 naar 541 in 2020. Bijna een kwart van de meldingen betrof het 'coronalied' van Radio 10. Deze monitor analyseert de 320 meldingen over incidenten die fysiek plaatsvonden binnen de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant. De politie registreerde in 2019 369 incidenten waarbij discriminatie een rol speelde, in 2020 is dit aantal gestegen naar 468. Het College voor de Rechten van de Mens ontving 52 verzoeken om een oordeel. In 2019 kreeg het College nog 37 verzoeken uit de eenheid Zeeland-West-Brabant. Bij alle instanties was sprake van een opvallende toename ten opzichte van 2019.

Discriminatie op grond van huidskleur/herkomst wordt zowel bij de meldpunten (47% van de meldingen) als bij de politie (43%) het meest geregistreerd. Bij de meldpunten zijn hierna de meeste meldingen ontvangen over de grond handicap/chronische ziekte (23%). Bijna de helft ging over vervelende ervaringen van mensen die niet konden voldoen aan de mondkapjesplicht. Bij de politie is seksuele gerichtheid (35%) opnieuw de op één na meest geregistreerde discriminatiegrond. Verzoeken om een oordeel bij het College gingen het vaakst over de gronden geslacht en handicap.

Arbeidsmarkt was met 22% het maatschappelijke terrein waarover de meeste discriminatiemeldingen binnenkwamen. De afstand tot de terreinen commerciële dienstverlening (17%) en collectieve voorzieningen zoals overheidsinstanties en zorginstellingen (16%) was echter minder groot dan in 2019, vooral vanwege het flinke aantal coronagerelateerde meldingen op deze laatste twee terreinen. Bij het College ging bijna de helft

van de verzoeken over het terrein arbeid. De politie registreerde de locatie van de incidenten niet.

Aanbevelingen

Naar aanleiding van de ontwikkelingen van meldingen en registraties van discriminatie-incidenten in de *Monitor Discriminatie 2020*, komen we tot de volgende aanbevelingen:

1. Veiligheidsdriehoek

Allereerst adviseren we uw college om de *Monitor Discriminatie 2020* te agenderen bij de veiligheidsdriehoek. Wij zijn van mening dat discriminatie tenminste twee keer per jaar op de agenda van de veiligheidsdriehoek hoort. Hierdoor krijgt de gemeente beter inzicht in de ervaren discriminatie op strafrechtelijk niveau.

2. Herkomst/huidskleur

Deze grond was zowel bij de meldpunten als bij de politie de meest voorkomende discriminatiegrond. Meldingen en registraties over deze discriminatiegrond namen in aantal toe ten opzichte van 2019. Mede onder invloed van de Black Lives Matter-beweging stonden de thema's racisme en discriminatie ook hoger op de agenda. De thema's racisme en discriminatie stonden daardoor ook hoger op de agenda van lokale politieke partijen, beleidsmakers, gemeenteraden en colleges. In diverse gemeenteraden werden moties aangenomen voor verdergaande aanpak van racisme en discriminatie.

Intensiveer de aanpak van racisme en discriminatie. U kunt hierbij gebruikmaken van het door ons eerder verstuurd Zeeuws Deltaplan aanpak Discriminatie. Hierin staan concrete acties op verschillende domeinen om discriminatie tegen te gaan. Veel Zeeuwse gemeenten hebben dit Deltaplan omarmd en maken hieruit reeds een eigen lokale aanpak uit op.

3. Arbeidsmarkt

De meldpunten ontvingen ook in 2020 relatief veel meldingen over discriminatie op de arbeidsmarkt. Deze meldingen maakten 22% van het totaal uit en betroffen negatieve ervaringen op het gebied van werving en selectie, arbeidsbemiddeling, arbeidsvoorwaarden, promotie, ontslag, vrijwilligerswerk, stages en discriminerend gedrag op de werkvloer. Herkomst was de hierbij meest voorkomende discriminatiegrond.

Focus op de bestrijding van arbeidsmarktdiscriminatie op deze grond. Op lokaal niveau blijft het van belang om met ondernemers in gesprek te gaan over een inclusieve arbeidsmarkt en het voorkomen van discriminatie in het werving- en selectieproces en op de werkvloer. Evenzeer is van belang dat werkzoekenden op de hoogte zijn van hun rechten. Tot slot is het ook van belang dat de gemeente als werkgever zelf ook zorgdraagt voor een inclusieve werkomgeving. ADB Zeeland kan u daarbij nader adviseren.

4. Deze monitor brengt de aard en omvang in beeld van geregistreerde incidenten en discriminatie-ervaringen binnen de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant in 2020. Uit onderzoek van het SCP ('Ervaren discriminatie in Nederland II', maart 2020) blijkt dat slechts 3% van de ervaringen van discriminatie daadwerkelijk wordt gemeld bij een instantie die beroepsmatig discriminatie registreert.

Het is belangrijk dat inwoners weten waar ze discriminatie kunnen melden en waar zij terecht kunnen voor gratis advies en ondersteuning. ADB Zeeland adviseert ervoor te zorgen dat informatie over ADB Zeeland te vinden is op de website van uw gemeente en in uw lokale gemeentegids of gemeentekrant en dat ambtenaren waar nodig passend kunnen

doorverwijzen. ADB Zeeland ondersteunt en adviseert gemeenten bij lokale campagnes die gericht zijn op het bevorderen van de naamsbekendheid en meldingsbereidheid.

5. Handicap/chronische ziekte

Meldingen in de eenheid Zeeland-West-Brabant bij de meldpunten over discriminatie op grond van handicap of chronische ziekte maakten 23% van het totaal uit. Het aantal meldingen op deze grond verdubbelde ten opzichte van 2019. Aandacht blijft nog steeds hard nodig voor de inclusie van mensen met een beperking. Het SCP publiceerde deze maand het rapport 'Lang niet toegankelijk, ervaringen van Nederlanders met een lichamelijke beperking als spiegel van de samenleving', waaruit blijkt dat mensen met een lichamelijke beperking minder participeren in het publieke leven dan mensen zonder lichamelijke beperking. Ze ervaren ook minder mogelijkheden om hun leven in te richten zoals zij dat zelf willen. De oorzaken liggen niet altijd in de fysieke toegankelijkheid van publieke plekken, maar ook in vooroordelen en de manier waarop mensen behandeld worden. Het SCP constateert dat hier een duidelijke taak ligt voor de (lokale) overheid en publieke organisaties.

- Zowel de cijfers van de Monitor Discriminatie 2020 als de bevindingen uit het recente SCP-rapport wijzen op het belang van de Lokale Inclusie Agenda die uw gemeente reeds heeft afgerond of momenteel nader uitwerkt. Vier jaar na de ratificatie van het VN-verdrag Handicap is er in september 2020 een nieuwe fase aangebroken in de uitvoering van het verdrag. Het landelijke netwerk 'Iedereen doet mee!', opgezet door de VNG in samenwerking met 25 zogenaamde 'koplopergemeenten', ondersteunt nu alle Nederlandse gemeenten bij het waarmaken van de doelen van het VN-verdrag Handicap en de ambities uit het manifest 'Iedereen doet mee!'.
- In Zeeland-West-Brabant hebben de gemeenten Bergen op Zoom en Breda het manifest ondertekend. Ondertekening van het manifest is sinds september 2020 niet meer mogelijk maar ADB Zeeland beveelt aansluiting bij dit landelijke netwerk van harte aan. Hiermee heeft iedere Nederlandse gemeente de mogelijkheid om kennis, ervaring en inspiratie uit te wisselen met andere gemeenten om inclusie van mensen met een beperking te bevorderen. Zo is er nu voor alle 355 gemeenten steun bij het waarmaken van de doelen van het VN-verdrag Handicap en de ambities uit het manifest 'Iedereen doet mee!'.

6. Mondkapjesplicht

Op 1 december werd in Nederland in het kader van de bestrijding van COVID-19 de mondkapjesplicht ingevoerd. Tegelijk met die mondkapjesplicht wees de regering op de uitzondering op die plicht voor mensen die vanwege een medische beperking geen mondkapje kunnen dragen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan mensen met een longaandoening, een aandoening aan het gezicht of mensen die een traumatische ervaring hebben gehad. ADB Zeeland ontving in december 2020 (en in de eerste helft van 2021) vele meldingen van mensen aan wie ondanks de van overheidswege ingestelde uitzondering op de mondkapjesplicht de toegang werd ontzegd tot supermarkten, bouwmarkten en ziekenhuizen.

- Breng de uitzondering op de mondkapjesplicht voor mensen met een beperking breed onder de aandacht binnen uw gemeente, bijvoorbeeld door gebruik te maken van de publiciteitskanalen van de gemeente.

7. Seksuele gerichtheid

Bij de politie was seksuele gerichtheid na herkomst ook in 2020 de meest gemelde discriminatiegrond (35% van alle meldingen gingen over deze grond). Ten opzichte van

2019 steeg het aantal registraties van dit soort meldingen met 66%. Een groot deel van de incidenten betrof het uitschelden van politiemensen en andere medewerkers met een publieke taak met 'homo' of 'flikker'. In veel van deze gevallen speelde de (vermeende) seksuele gerichtheid van deze medewerkers vermoedelijk geen rol. De politie registreerde echter ook voorvallen waarbij mensen expliciet vanwege hun seksuele gerichtheid werden bespot, bedreigd of aangevallen. Meldingen bij meldpunten over discriminatie op grond van geslacht maakten 7% van het totaal uit.

ADB Zeeland adviseert gemeenten die nog geen specifiek beleid hebben op dit vlak om het gemeentelijke beleid van sociale veiligheid tegen het licht te houden. Wordt in uw beleid voldoende aandacht besteed aan de sociale veiligheid van lesbiennes, homoseksuele, biseksuele, transgender- en interseksuele personen (LHBTI+- personen)? Deze groepen kunnen in de openbare ruimte slachtoffer zijn van belediging, bedreiging, geweld en andere vormen van straatintimidatie. In het RADAR-rapport 'Onzichtbaar is veilig' (november 2019) vindt u diverse aanbevelingen voor het vormgeven of aanscherpen van uw beleid op het vlak van sociale veiligheid voor LHBTI+-personen. ADB Zeeland raadt u aan om professionals en vrijwilligers handvatten te geven over hoe om te gaan met signalen en klachten over (seksuele) diversiteit en LHBTI+-sensitieve hulpverlening te bevorderen. Voor vragen rond en ondersteuning bij het aanscherpen van het gemeentelijk LHBTI+-beleid kunt u ook terecht bij ADB Zeeland.

ADB Zeeland gaat graag met u in gesprek over de Monitor Discriminatie 2020 en de aanbevelingen voor de aanpak van discriminatie die wij in deze brief hebben geformuleerd.

Publicatie

Op donderdag 24 juni werd het landelijk rapport Discriminatiecijfers in 2020 met discriminatiegegevens van de antidiscriminatievoorzieningen, politie en het College voor de Rechten van de Mens door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer aangeboden. Dat valt samen met het moment waarop de rapporten op eenheidsniveau, zoals het rapport dat u nu ontvangt, openbaar zijn gemaakt.

Voor nadere toelichting op deze monitor en voor vragen over de genoemde cijfers kunt u contact opnemen met Stefano Frans via .

Liever een papieren versie van de monitor? Deze kunt u via bovenstaand e-mailadres opvragen.

Met vriendelijke groet,
Namens ADB Zeeland,

Directeur CZW Bureau